

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

EFFECTS THE USE OF LEARNING PACKAGES ENTITLED DRAMATIC TERMS AND GESTURE LANGUAGE
SKILLS THROUGH GROUP DYNAMICS FOR MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

ธารทิพย์ พิทักษ์สาธิต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 45 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบ การใช้ ชุดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.60 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.60 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน E_1/E_2 และ E.I. และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test (Dependent Samples t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.03/87.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7400 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.00 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดการเรียนรู้ นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์

ABSTRACT: The purposes of this research were : 1) to study the efficiency of the Learning Packages Entitled Dramatic Terms and Gesture Language Skills through Group Dynamics for Matthayomsuksa 1 Students to meet the criteria set at 80/80; 2) to compare the students' learning achievement between before and after learning by the Learning Packages; 3) to investigate the effectiveness index of learning by the Learning Packages; and 4) to explore the students' satisfaction towards learning by the Learning Packages. The samples were 45 Matthayomsuksa 1 students studying in the second semester of academic year 2014, selected by using Simple Random Sampling technique. The research instruments consisted of : 1) 4 sets of the Learning Packages entitled Dramatic Terms and Gesture Language Skills Through Group Dynamics for Matthayomsuksa 1 students; 2) 5 lesson plans for using the Learning Packages; 3) a 30-item achievement test with 4 multiple choices, difficulty between 0.47 to 0.60, discrimination between 0.40 to 0.60, and reliability at 0.95; and 4) a 10-item of 5-rating scale questionnaire asking the student's opinion towards using the Learning Packages. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 , and E.I. The hypothesis was tested by using dependent samples t-test. The research results were as follows: 1) the efficiency of the Learning Packages entitled Dramatic Terms and Gesture Language Skills Through Group Dynamics for Matthayomsuksa 1 students was 86.03 /87.41 which was higher than the criteria set at 80/80; 2) the learning achievement of the students after

learning by using the Learning Packages was higher than those of before learning with the statistical significant difference at the level of .05; 3) the effectiveness index of learning by using the Learning Packages was 0.7400 which meant that the student' learning achievement increased 74.00 %; and 4) the satisfaction of students towards learning by using the Learning Packages as a whole was at the highest level.

Keywords : Learning Package, Dramatic Terms and Gesture Language Skills, Group Dynamics

บทนำ นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปะที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย โดยการแสดงออกทางลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นศิลปะที่เกิดจากการปรับแต่งกิริยาท่าทางของมนุษย์ให้งดงามในเรื่องของการเอียงกรายรำยรำ การระบำ การรำ การสอน ผู้แสดงออกจะมีความสุขใจ สนุกสนานกับ การรำยรำ การเดินตามจังหวะของเสียงดนตรี ผู้ชมจะได้รับความบันเทิงใจ สนุกสนานกับการรำยรำ เพลิดเพลินไปกับลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยศิลปะแก่ผู้เรียน เพื่อให้ มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และเพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดีและฝึกความกล้าแสดงออก (สุมิตร เทพวงษ์. 2541 : 3) นาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเฉพาะตัว และมีความเป็นไทยในตัวเองอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าบางอย่างเราได้นำแบบอย่างมาจากต่างชาติ แต่เราก็ได้มีการดัดแปลงให้เข้ากับรสนิยมของไทย ซึ่งนาฏศิลป์ไทยมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการฝึกซ้อมอยู่เสมอ จะได้เกิดความชำนาญแม่นยำในท่ารำ และจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสืบสานศิลปวัฒนธรรม ในด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทยอีกทางหนึ่ง (กาญจนา นราศรี. 2552 : 3)

สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ของโรงเรียนทั่วไป พบว่า ครูผู้สอนในวิชานาฏศิลป์จะเน้นการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ โดยการแสดงท่ารำจากเนื้อหาที่กำหนดไว้ในบทเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย เพราะโรงเรียนเป็นจำนวนมากยังยึดครูเป็นศูนย์กลาง สอนแบบท่องจำ ไม่คำนึงถึงการพัฒนาทักษะด้านพฤติกรรม และทักษะด้านพัฒนาสมองของผู้เรียน (อุษา สบฤกษ์. 2545 : 3) การเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ขาดทักษะด้านการแสดงออก ขาดประสิทธิภาพและการวัดและประเมินผลการเรียนนาฏศิลป์ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีคะแนนเฉลี่ย 44.53 จากคะแนนเต็ม 100 อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ที่ระดับดี โดยสาเหตุที่คะแนนเฉลี่ยปานกลาง คือพื้นฐานรูปแบบการสอนของครูและความร่วมมือในการเรียนของเด็ก ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังไม่น่าพอใจเท่าที่ควร (โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์. 2556 : 17) จากการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยต่างๆ พบว่า ชุดการเรียนรู้ มีคุณค่าและประโยชน์ในการช่วยให้ครูวัดผลได้ตรงตามความมุ่งหมาย ผู้เรียน เรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน โดย นवलละอง ห่วงรัก (2548 : 42) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้มีคุณค่าและประโยชน์ คือ ช่วยให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวเดียวกัน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง สร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้ผู้วัดผลได้ตรงตามความมุ่งหมาย ช่วยให้ผู้สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ที่มีความสลับซับซ้อนได้ดี และ การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้เรียน ในการที่จะพัฒนาทักษะการเรียนด้านการเข้าสังคม และความกล้าแสดงออก โดย พัทธนิพนธ์ คล่องนาวา (2553. 7-8) ได้กล่าวว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้หาคำตอบด้วยตนเอง กล่าวคือเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ และฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก มากขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริม พัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของผู้เรียนไปพร้อมๆกับการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูนาฏศิลป์ จึงมีความสนใจที่ศึกษาวิจัย เรื่อง ผลการใช้ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาทักษะของผู้เรียนในการลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยในการพัฒนาตนเองและผลการเรียนให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 12 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 45 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 4 ชนิดประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบชุด การเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.60 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.60 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ ก่อนเริ่มเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความรู้พื้นฐานโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และเก็บรวบรวมคะแนน จากนั้นดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดและใช้ชุดการเรียนรู้ ประกอบการเรียนการสอนที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2557 – 15 มิถุนายน 2557 ใช้เวลา 12 ชั่วโมง เมื่อจบบทเรียนให้นักเรียนทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม เพื่อวัดความก้าวหน้าของการเรียน และเก็บรวบรวมคะแนน แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียน แสดงความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2)
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Sample t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. การศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตรการหาดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.03/87.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.7400 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.00

4 . ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 86.03/87.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจาก ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านกระบวนการอย่างเป็นระบบ และวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสาร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการ เนื้อหา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง ได้ผ่านการตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ได้ผ่านการทดลอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง เป็นชุดการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จ มีการกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีชื่อชุดการเรียนรู้ คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ ช่วงเวลาที่ใช้เรียน วิธีดำเนินกิจกรรม การวัดผลประเมินผล สามารถทราบคำตอบในการทำกิจกรรม สามารถนำไปใช้ได้ทันที สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 24) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือหรือแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้จัดการเรียนรู้ใช้ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงไว้ อย่างชัดเจน มีบัตรคำสั่ง หรือบัตรงาน เป็นเอกสารที่บอกให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนประเภทต่าง ๆ จัดไว้เป็นรูปของสื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเอง ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน อาจจะเป็นแบบทดสอบ แบบเลือกตอบหรืออื่น ๆ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ ชุดการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนจากสื่อที่หลากหลายที่จัดไว้เป็นชุด ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพขึ้นเนื่องจากการผลิตชุดการเรียนรู้ได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนที่มีระบบและมีคุณภาพเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราวดี จิราวัฒน์พร (2555 : 70) ซึ่งได้ทำวิจัย การใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ชุดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ มีคุณค่าและประโยชน์ในการช่วยให้ครูวัดผลได้ตรงความมุ่งหมาย ส่งเสริมการเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เพราะกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น ซึ่งผลการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนร่วมวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จะต้องรู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองภายในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชอร์ (Shaw 1981 : 6) ได้กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมกลุ่มที่มีผลมาจากการปะทะสังสรรค์ของบุคคลภายในกลุ่ม โดยต้องตั้งฐานของการอาศัยซึ่งกันและกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งมีหลายทางด้วยกัน มีการเปลี่ยนแปลง มีการปรับตัวและเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน รู้ถึงพฤติกรรมของกันและกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาสมาชิกภายในกลุ่มด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิภาญจน์ รุ่งเรือง (2552 : 24); อภิญา เวียงใต้ (2555 : 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.7400 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.00 อาจเนื่องมาจาก เป็นผลมาจากเนื้อหาสาระที่นำมาใช้เป็นกรอบในชุดการเรียนรู้ เป็นสาระที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ด้วยหลักการและเหตุผลอย่างมีระบบว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน รายละเอียดมีความสมบูรณ์ชัดเจน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งตระหนักถึงความสำคัญ โดยกำหนดให้เรียน อย่างมีวิธีการ ขั้นตอนที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการและรายละเอียดที่กำหนดในองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ซึ่งผ่านการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ การดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ไม่เกินความสามารถของนักเรียน เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เมชีญ กิจระการ (2544 : 3) กล่าวว่า การหาดัชนีประสิทธิผลว่าเป็นการประเมินความแตกต่างของ ค่าคะแนนใน 2 ลักษณะ คือความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบ หลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่างทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรภรณ์ แก้วดี (2549 : 65) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 80.37/81.60 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ในระดับดี คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.65 และเจตคติต่อการเรียนวิชา นาฏศิลป์หลังใช้ชุดการเรียนรู้ในระดับดีมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ 4.68 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการที่ดี โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายมาผสมผสานกันสู่การจัดรูปแบบการสอนที่สัมพันธ์ สร้างความสนใจให้นักเรียนต้องการเรียนรู้ มีกิจกรรมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของศุภสิริ โสมมาเทศ (2544 : 49) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้าได้ในทัศนคติที่ดีต่องานด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเวลท์และเอดเวิร์ด (Welty and Edwards. 1993 : 548); วิลสัน (Willson 1993 : 1154-A); และอภิญา เวียงใต้ (2555 : 97) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ ในการเรียนรู้ในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือหรือสื่อที่มีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ส่งผลต่อให้นักเรียนให้เรียนอย่าง มีความสุข มีความพึงพอใจต่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องศึกษาคู่มือครูอย่างละเอียด มีการทดลองใช้สื่อ ก่อน เตรียมความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอน
2. การใช้ชุดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง จัดกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจ มีความสุข สนุกสนาน และมีความเป็นอิสระในการเรียน ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ควรส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่น ๆ อีก
3. ครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นทักษะกระบวนการปฏิบัติ มีการออกแบบเนื้อหาและ การจัดกิจกรรมที่สร้างความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงระดับสติปัญญา ความยากง่ายของกิจกรรม และเหมาะสมกับวัยและ พัฒนาการของนักเรียนเป็นสำคัญ
4. ครูผู้สอนควรให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนที่พบปัญหา เช่น ในการปฏิบัติกิจกรรม ปัญหาการทำงาน ระบบกลุ่มที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ด้วยตนเอง ควรเสริมแรงแก่ผู้เรียนด้วยการ ยกย่องชมเชย และให้ความสนใจแก่นักเรียนทุกคน ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เพราะขณะที่ กำลังวิจัยอาจมีผลตามมา เช่น ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ความรู้ความคงทนต่อการจำ
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นาฏศิลป์ในระดับ มัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ กลุ่มสัมพันธ์ กับนวัตกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ต่อไป
4. ควรนำชุดการเรียนรู้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและมีความเชื่อถือได้สูง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นราศรี. (2552). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อความสามารถในการแสดงท่าทาง ประกอบเพลง ในสาระนาฏศิลป์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนบัณฑิตวิทยา จังหวัด นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สุโขทัย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตรภรณ์ แก้วดี. (2549). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์กลุ่มสาขาการเรียนรู้ศิลปะ สาขานาฏยศัพท์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- ชุดิกาญจน์ รุ่งเรือง. (2552). การเปรียบเทียบความรู้ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์ วิชา นาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการจัดการเรียนรู้แบบ ปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นวลละออง ห่วงรัก. (2548). การสร้างชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ เรื่องอาหาร และสารอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พชนีพงศ์ คล่องนาวา. (2553). การพัฒนาความสามารถในการจำมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วย การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์. (2557). เอกสารแสดงผลสัมฤทธิ์นักเรียน ปีการศึกษา 2556. ฝ่ายวิชาการ.บุรีรัมย์ : โรงเรียนมารีย์ อนุสรณ์.

- ศุภสิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษา) มหาสารคามบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2541). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ทีพีพริน.
- อภิญา เวียงใต้. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ปูรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- อุษา สบฤกษ์. (2545). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Shaw, M. E. (1981). *The Psychology of Small Group Behavior*. New York : McGraw-Hill Book.
- Wellty, k. and Sharon, E. (1993). "The Role of a Meta – Facilitator and the Use of Veditape in Group Dynamics Training." *Masters ABSTRACTs International*. 31(2) : 548.
- Willson, G. L. (1993). "The Effects of Guided Imagery on the Ensemble And Performance." *Dissertation ABSTRACTs International*. 54(1) : 1154-A